

Nieuwsbrief December 2002: Belgische stichting voor weeskinderen in Marokko

Moeders/opvoedsters zorgen voor echte thuis

De weeskinderen die in de nieuwe huisjes gaan wonen moeten er een echte thuis krijgen. Per huisje (er zijn er nu drie af en er worden er nog twee bijgebouwd) zal een groepje van zes kinderen samen opgroeien onder toezicht van moeders/opvoedsters. Het Belgisch huisje (gefinancierd door de stichting) geraakte het eerste klaar en ingericht en bij het bezoek van de stichting in april 2002 woonde er al één maand zes kinderen samen met twee moeders/opvoedsters.

Allemaal jongens

Het zijn alle zes jongens. Bijna alle kinderen in het weeshuis zijn jongens, dat komt waarschijnlijk doordat meisjes meer worden opgevangen door familieleden van de jonge (ongehuwde) moeder en dus minder snel te vondeling worden gelegd of achtergelaten worden in het moederhuis. Zohra en Yamina treden op als moeder/opvoedster in het huisje. Eerst was het de bedoeling dat er maar één moeder/opvoedster zou zijn die een paar dagen per week kon afgelost zou kunnen worden. Maar zij nemen de job samen op en wonen ook allebei in het huisje. Ieder heeft vrije momenten (om bijvoorbeeld familie te bezoeken) maar meestal zijn ze er alle twee samen.

Zohra noch Yamina heeft momenteel huwelijksplannen. Dat komt misschien later nog. Ze hebben ook niet veel familie in de buurt wonen en deze job heeft het voordeel dat ze, ook zonder familie, zelfstandig kunnen wonen. Ze zijn alle twee goed geschoold, Yamina volgde een hogere opleiding in de islam en nu volgen ze ook informatica. De twee jonge vrouwen zijn sterk gemotiveerd om de kinderen het beste te geven en ze schieten goed met elkaar op.

Vooruitgang

De moeders/opvoedsters zijn enthousiast en gaan open en met liefde om met de kinderen. "Wij doen het werk graag, want wij houden van de kinderen." Op de ene maand dat ze nu samen wonen hebben ze ook al vooruitgang geboekt, vinden ze. Er zijn bijvoorbeeld minder problemen met zindelijkheid. Eén van de jongens is licht mentaal gehandicapt. Hij wordt goed opgevangen: "Voor ons is hij de man van het huishouden, want hij helpt elke dag bij het afwassen."

Als opvoedingsgids kregen ze van zuster Dauwina, een katholieke kloosterzuster die als pedagogisch adviseur voor het weeshuis optreedt, een tekst van vier pagina's met richtlijnen over straffen en belonen, hygiëne en opvoedingswaarden. Per kind houden ze ook een schriftje bij met observaties van het gedrag.

Eén broek

In het huisje moet nog één en ander gebeuren. De keuken is nog niet helemaal ingericht, voorlopig komen de warme maaltijden nog uit de grote keuken van het weeshuis. Zohra en Yamina wachten nog op een fornuis om zelf te koken. Dan kunnen ze ook zelf aankopen doen en zelf hun budget beheren. Boven, in de slaapkamers van de kinderen, hangen nog geen gordijnen en ze kunnen ook altijd nog kleren gebruiken, de meeste jongens hebben maar één broek.

Bedankt!

Er is veel nieuws te berichten in dit nummer. Het Belgisch huisje is nu bewoond, het biedt een echte thuis aan zes weeskinderen. Waar we zo lang voor gewerkt hebben levert nu resultaat! In dit nummer kunt u ook lezen over het vormingsprogramma voor de medewerkers van het weeshuis. Het programma is uitgewerkt door het Steunpunt Opvoedingsondersteuning van de Provincie Limburg samen met studenten orthopedagogie van de Katholieke Hogeschool Limburg. Bedoeling van die vorming is de medewerkers meer zelfvertrouwen te geven en hun bekwaamheid te verhogen. De eerste reeks was een succes en met dit programma gaan we nog twee jaar door. In april van dit jaar is ook de eerste steen gelegd voor de bouw van twee nieuwe huisjes. Dat gebeurde door de gouverneur van de provincie Taroudant. De bouw van deze twee huisjes (plus een speeltuin) wordt gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap (Afdeling Wonen van het Departement Huisvesting).

Elk Vlaams departement moet ook minstens één project in de ontwikkelingssamenwerking ondersteunen en de Afdeling Wonen heeft onze Stichting uitgekozen. In de loop van volgend jaar moeten ook deze huisjes klaar zijn zodat opnieuw kinderen de stap kunnen zetten naar een echte thuis. We hebben nog meer te berichten: in april van dit jaar organiseerde de Stichting samen met het FMDO, de Federatie van Marokkaanse Democratische Organisaties, een colloquium in Taroudant over internationale samenwerking tussen Vlaanderen en Marokko en de rol van de migrantenverenigingen daarin. Dat colloquium was een succes, er werden contacten gelegd met plaatselijke verenigingen en nieuwe mogelijkheden voor samenwerking werden onderzocht.

*U ziet: er is heel wat werk verzet. En dat lukte alleen met de inzet van onze leden, de medewerkers van het weeshuis, de schenkers voor onze Stichting en het Provinciaal Integratiecentrum Limburg.
Hartelijk dank daarvoor!*

*Zohra Nait Oufakir
voorzitter Stichting Weeskinderen*

Opvoedsters weeshuis krijgen vorming

Het Steunpunt Opvoedingsondersteuning van de provincie Limburg kwam samen met studenten van de katholieke hogeschool Limburg naar Taroudant om vorming te geven aan de medewerkers van het weeshuis. Dat gebeurde op vraag van het weeshuis en het programma werd op hun maat gemaakt.

Steunpunt opvoedingsondersteuning

Het Steunpunt opvoedingsondersteuning van de provincie Limburg had samen met de studenten orthopedagogie Evi en Caroline drie vormingpakketten aangepast voor deze sessies in Taroudant: Peuters lief maar lastig, Schoolkinderen en Opvoeden zó. Annemie Wauters van het Steunpunt was er ook bij in Marokko.

De manier van werken is klassiek voor het Steunpunt Opvoedingsondersteuning: weinig theorie, geen omstandige uitleg door een "deskundige". De nadruk ligt op de uitwisseling van ervaringen door de opvoedsters zelf aan de hand van beeldmateriaal met opvoedingssituaties (video, foto's, tekeningen), en stellingen over die situaties ("Wat vind jij de beste aanpak?"). De visie achter deze aanpak is dat op die manier het geleerde beter blijft hangen én (dat is het belangrijkste) men verder bouwt op de ervaring en deskundigheid van de deelnemers en deze ondersteunt en versterkt. In het weeshuis gebeurde de presentatie in het Nederlands en werd er door Zohra naar het Berbers vertaald (en omgekeerd). Als Zohra er niet bij kon zijn werd het Frans als hulptaal gebruikt en vertaalde één van de opvoedsters. Het meeste materiaal van de themapakketten was beschikbaar in een Marokkaanse versie omdat die in Nederland en Vlaanderen gebruikt werd voor sessies met allochtone ouders.

Bijzondere situatie van weeskinderen

Op de eerste sessie kwam de bijzondere situatie van de weeskinderen ter sprake. Die bleek duidelijk vanaf het moment dat ze naar school beginnen te gaan: ze zijn verstandelijk achter, emotioneel niet stabiel (talrijke woede-uitbarstingen) en ze worden uitgesloten door de andere kinderen. Ook sommige leerkrachten treden niet altijd tactvol op: één kind moest met moederdag van de onderwijzer het versje "Op moederdag geef ik mijn moeder een mooie bloem" opzeggen. Weeskinderen zijn ook dikwijls bang en hebben een negatief zelfbeeld. Een ander verhaal ging over een weeskind met een donkere huid dat met wassen probeerde lichter te worden.

De begeleidsters Annemie, Evi en Caroline laten soms betijen als de opvoedsters in hun eigen taal doorgaan met het uitwisselen van verhalen. "Ze hebben daar duidelijk behoefte aan, ze hebben geen teamvergaderingen en doen dat dan maar op deze vorming".

Eén punt uit het pakket over de peuters waar men wat langer bleef stilstaan ging over hechting en eenkennig zijn. Ook hier weer vanuit de bijzondere problematiek van weeskinderen die te maken krijgen met een reeks wisselende opvoedsters. Zij benadrukken het belang van hechting voor de zekerheid en veiligheid van de kinderen.

Grenzen stellen en vasthouden

Het pakket Opvoeden zó gaat over grenzen stellen en over het consequent vasthouden van die grenzen. Niet gemakkelijk in het grote weeshuis: de groepen zijn te groot, alles loopt er door elkaar, dat is moeilijk te organiseren. In het nieuwe huisje, waar zes kinderen samenwonen met hun moeders/opvoedsters lukt het beter, minder kinderen, meer overzicht.

Er dient zich een bijzonder probleem aan. Het gebeurt dikwijls dat de directeur tussenkomt en de regels doorbreekt die zij instellen. Een kind knoeit enorm bij het eten, zij straffen het door het apart te zetten. De directeur komt binnen, ziet dat en zegt: "Dat gaat zo maar niet." en hij haalt het kind er weer bij. "Zo lukt het ons niet om de regels te handhaven. Op die manier geeft hij het signaal aan de kinderen dat wat wij beslissen er eigenlijk niet toe doet."

De opvoedsters gaan nog door op dit thema en vinden dat ook op andere manieren hun pedagogische bekwaamheid soms in twijfel wordt getrokken en hun ervaring, kennis en betrokkenheid niet naar waarde wordt geschat. "Alle beslissingen worden over ons hoofd heen

genomen, wij krijgen geen informatie en worden in het ongewisse gelaten over wat er staat te gebeuren. Wij staan kort bij de kinderen, wij weten wat ze meemaken en nodig hebben maar daar is geen aandacht voor.”

Nog een probleem is dat de opvoedsters vinden dat er niet voldoende personeel is om goed te werken met de kinderen. Habiba: “Wij zijn de hele dag bezig met duizend en één huishoudelijke klussen. Kan dat niet op een andere manier georganiseerd worden?”

Tenslotte is er nog een vraag over de toekomst: met de nieuwe huisjes blijven de kinderen langer, vroeger vertrokken ze op hun zesde naar een weeshuis voor grotere kinderen in een andere stad. Wat gaan deze kinderen doen als ze de lagere school af hebben? Ze zullen niet allemaal bekwaam zijn voor het lyceum en er is geen technisch en beroepsopleiding. Waar kunnen ze een vak leren?

Of een beroepsopleiding volgen? Moeten we daar nu nog niet over nadenken?

En verder ?

Conclusie is dat de vorming niet beperkt bleef tot het functioneren van de opvoedsters maar, en dat kwam door de manier van aanpakken, ook een reeks knelpunten in de organisatie boven water bracht. Het is belangrijk dat die op een goede manier worden opgepakt, .

In het weeshuis kunnen ze nu verder met de pakketten aan de slag. Dat wordt nog uitgebreid: er komen nog vertalingen bij en er werd ook een reeks foto's met opvoedingssituaties in het weeshuis, in de kleuterschool en in de omgeving gemaakt. Op die manier beschikt men over concreet en herkenbaar beeldmateriaal. Tijdens het bezoek werd er ook contact gelegd met een plaatselijke pedagogische hogeschool. De bedoeling hiervan is ter plaatse een externe deskundige partner te hebben die verdere vorming en ondersteuning mee kan opnemen en opvolgen. Daarover moeten nog concrete afspraken gemaakt worden.

Een laatste actiepunt is dat de Stichting van plan is om één van de opvoedsters in België orthopedagogie te laten studeren. Het is de bedoeling dat ze na die studies naar Taroudant terugkeert en haar nieuwe kennis en vaardigheden overdraagt aan het hele team.

Internationale samenwerking tussen Vlaanderen en Marokko

De internationale samenwerking tussen Vlaanderen en Marokko groeit. En de Marokkanen in Vlaanderen en hun organisaties spelen daarin een prominente rol.

De Stichting Weeskinderen in Marokko sluit aan bij de Federatie van Marokkaanse Democratische Organisaties (FMDO), een samenwerkingsverband van verenigingen in Brussel en Vlaanderen. De voorzitter van de Stichting, Zohra Nait Oufakir organiseerde samen met FMDO-voorzitter Mohammed Sebbai en secretaris Abdelaziz Saret (en een reeks Marokkaanse partners) een congres in Taroudant over internationale samenwerking. Doelstelling van dit congres dat in april plaats vond was het leggen van contacten en nieuwe projecten van de grond krijgen.

Doel van de vorming is ervaringen uitwisselen

Eerste steen

Wat de Stichting doet voor het weeshuis in Taroudant is een voorbeeld van goede samenwerking en laat ook zien dat allochtone Vlamingen daarbij een prominente rol kunnen spelen. In de aanloop naar het congres werd de eerste steen gelegd van twee nieuwe huisjes die de Vlaamse gemeenschap financiert maar waarvan het concept en de plannen uitgewerkt zijn door de vrijwilligers van de Stichting (samen met de mensen van het weeshuis natuurlijk). Allochtone burgers in Vlaanderen beschikken over specifieke kennis, vaardigheden en attitudes om de kwaliteit van ontwikkelingsprojecten in hun herkomstland te vergroten. Die specifieke kennis is er omdat zij uit regio's komen waar zich ontwikkelingsnoden stellen.

Zij hebben er contacten met familie, vrienden en kennissen en via hen kunnen zij opsporen waar er aanzetten zijn voor nieuwe projecten, wie daar plaatselijk mee bezig is en hoe men ter plekke de projecten wil uitbouwen. Ze hebben specifieke vaardigheden om contacten te leggen en te communiceren met de plaatselijke bevolking, de gewone mensen die uiteindelijk beter moeten worden van de projecten. Ze zijn niet beperkt tot een paar woordvoerders, die op één of andere manier (onbewust, maar toch) informatie selecteren en inkleuren. Een specifiek attitude is dat allochtonen bijzonder bekommerd zijn over de positieve uitkomsten van het project in hun herkomstland. Projecten moeten écht nut hebben voor de mensen ginder en ze zullen niet aarzelen hun mening daar over te geven. Allochtonen hebben een bevoorrechtte uitgangspositie voor het inschatten, uitwerken, inplanten en beoordelen van ontwikkelingsprojecten in hun

herkomstland en die projecten kunnen er zeker hun voordeel mee doen.

Burgerinitiatieven in Marokko

Aan Marokkaanse kant is men ook klaar voor deze aanpak vindt Abdelaziz Saret. Volgens hem is het uitgangspunt van internationale samenwerking dat verenigingen van burgers in de twee landen, Vlaanderen en Marokko, de belangrijkste actoren zijn. Verenigingen van burgers moeten met elkaar samenwerken en samen projecten opzetten. Marokko kent momenteel een boom aan burgerinitiatieven, en dat op allerlei terreinen: gezondheidszorg, welzijn, landbouw en lokale economie, milieu,...De Marokkaanse overheid stimuleert dat en beschouwt die initiatieven als partners in de ontwikkeling, niet als concurrenten. Het democratisch gehalte van Marokko is met het aantreden van de nieuwe koning Mohammed VI sterk toegenomen. Marokko is de meest open samenleving van Afrika, op Zuid-Afrika na. Discussies over bijvoorbeeld mensenrechten en de positie van de vrouw gaat men er niet uit de weg. Die thema's kunnen (en zullen als het van het FMDO en de Marokkaanse partners afhangt) ook ter sprake komen bij eventuele projecten in het kader van de internationale samenwerking. De verenigingen, zowel in Vlaanderen als in Marokko, zijn er klaar voor om deze grote en belangrijke thema's aan te pakken en deinzin daar zeker niet voor terug. Marokko heeft dan misschien (nog) niet het democratisch gehalte van Vlaanderen, maar er is zeker geen sprake van een absolute tegenstelling tussen de twee landen en het mag ook geen belemmering zijn voor internationale samenwerking.

De gouverneur van Taroudant bekijkt samen met Zohra de plannen voor de nieuwe huisjes

Migratie en ontwikkeling

In de stad Taliouine, zo'n honderd kilometer ten oosten van Taroudant, is er een centrum van de organisatie "Migration et developement", migratie en ontwikkeling. Plaatselijke coördinator daar is Zaina Belfakih. Het hoofdkwartier van MD is in Marseille en hun missie is Marokkaanse migranten in Europa (en dan met name in Frankrijk) de kans te geven een positieve relatie op te bouwen met hun geboorteland en -streek en ze te laten bijdragen tot de economische en sociale ontwikkeling daar. MD doet dat op een structurele manier, door elektriciteit naar de dorpen te brengen, wegen en scholen te bouwen, dorpsvrouwen te alfabetiseren, irrigatieprojecten op te zetten en coöperatieven te ondersteunen. Op die manier komt men met gebundelde krachten een stuk verder dan dat iedereen op eigen houtje bezig is. Zaina vindt het een plicht voor de migranten in Europa om hun streek van herkomst te helpen ontwikkelen. "Het is en blijft ook hun verantwoordelijkheid."

MD organiseert uitwisselingsprojecten met Marokkaanse verenigingen in Frankrijk, op die manier kunnen die komen kijken wat er gepresteerd wordt met hun giften en versterkt men de band. Behalve van die giften krijgt MD ook middelen van de Europese Unie.

In het dorp Ifri, een paar kilometer buiten Taliouine, staat aan de rand van het dorp een grote dieselgenerator die zorgt voor stroom en het irrigatiewater oppompt. De generator is betaald door MD maar de organisatie eiste wel dat de dorpsbewoners zich organiseerden om de zaak te beheren: de diesel moeten ze zelf betalen en het geld daarvoor moet ingezameld worden, ook moet er afgesproken worden op welke tijdstippen van de dag er stroom is en wie wanneer irrigatiewater krijgt. MD koppelde er ook een alfabetiserings- en vormingsproject voor de vrouwen aan vast zodat ze zelf kunnen uitrekenen hoeveel stroom ze verbruiken.

Boekentassen

Dit soort projecten staan ook het FMDO voor ogen. Tijdens het congres werd daar een bescheiden start aangegeven door in het dorp Ait El Haj (Mentaga), vanuit Taroudant ruim dertig kilometer de bergen in, alle schoolkinderen een nieuwe boekentas te bezorgen. Dit is een eerste stap, in de toekomst wil men op een concrete manier verder samenwerken. Zo zijn de gammele gebouwtjes waar de kinderen nu schoollopen allesbehalve geschikt.

Een boekentas voor iedereen.
Rechts: FMDO-secretaris Aziz Saret

Deze visie op internationale samenwerking is ook verrijkend voor de allochtonen in Vlaanderen. Door mee te werken aan ontwikkelingsprojecten kunnen allochtonen hun transnationale betrokkenheid positief invullen, in de vorm van daadwerkelijke solidariteit met hun herkomstland. Ze komen er op een andere manier in contact met het herkomstland, zien de ontwikkelingen die er bezig zijn en hebben deel aan een nieuwe dynamiek. Op die manier leren ze een nieuw evenwicht opbouwen en dat versterkt hun positie in onze samenleving en komt ook de integratie ten goede. Voor het congres zijn vijftig Marokkaanse burgers uit Vlaanderen en Brussel per bus afgereisd naar Taroudant. Met de bus maakten ze een rondrit door Marokko, ze bezochten er steden en dorpen zagen wat daar gebeurde. Zohra: "Als ze anders met vakantie komen geraken ze niet verder dan de familie in hun dorp van herkomst. Nu ontdekken en zien ze veel meer. Ze worden trots op

Marokko en ook op zichzelf."

Wilt u de stichting ondersteunen?

De stichting kan op verschillende manieren ondersteund worden. Het gemakkelijkste is dat gevers elke maand een vast bedrag bijdragen:

- Vijf euro per maand: dan steunt men de directe materiële hulp
- Tien euro per maand: men steunt de vorming van personeel
- Twaalf euro per maand: men wordt peetouder van een kind
- Twintig euro per maand: men bouwt mee aan het weeshuis.

Als men regelmatig een bedrag overschrijft ontvangt men ook het tijdschrift van de stichting met alle informatie. Personen die intekenen voor de formule peetouder krijgen van één van de kinderen een foto en achtergrondinformatie (wat maakt het kind mee? Hoe werd het gevonden). De peetouder krijgt de mogelijkheid een persoonlijke relatie op te bouwen met het kind en kan samen met de stichting een bezoek brengen aan Taroudant en aan het weeshuis. Momenteel zijn al een twintigtal kinderen op deze manier geadopteerd.